

DOMOLJUB.

Slovenskemu ljudstvu v poduk in zabavo.

Ishaja kot priloga „SLOVENCU“ sveder vsak prvi in tretji četrtek meseca. Ako je ta dan praznik, ishaje „DOMOLJUB“ dan pozrej. Cena mu je 80 kv. za celo leto. — Spisi in dopisi naj se pošiljajo: uredništvu „DOMOLJUBA“, Ljubljana, v sosednjih ulicah št. 2. Naročnina in inserati pa opravištvu „DOMOLJUBA“ Vodnikove ulice št. 2. — Namanila se vsprejemajo in plačujejo po dogovoru.

Štev. 13.

V Ljubljani, 2. julija 1896.

Letnik IX.

Kaj je novega po svetu?

Pri nas se večkrat sliši: Kaj se duhovni vtikajo v posvetne stvari, kakor so volitve v občinske zastope, deželni in državni zbor? Duhovnik opravljaj svoje dolžnosti v cerkvi, za drugo naj se ne zmeni! Tako govoré tisti, katerim so duhovniki tra v peti. Toda duhovnik ima pravico, pa tudi dolžnost, da daje ljudem dobre svete, da jih svari pred nasprotniki, ki nižje ljudstvo poznajo le ob volitvah, sicer ga pa ne poznajo ali ga celo zaničujejo. Tako so na *Ogerskem* duhovniki zadnja desetletja mnogo zamudili ali pa pustili, da so mažarski liberalci neomejeno gospodarili v deželi, zatirali katoličane in nemažarske narode. Tako je prišlo, da so lansko leto na *Ogerskem* vpeljali civilni zakon (poroke pred župani), da več milijonov Slovkov nima nobenega svojega poslanca v državnem zboru, kjer kujejo postave za celo deželo. Mnogi duhovniki so križem držali roke ter od strani gledali to brezversko in protiljudsko početje, mnogi pa, kar je še bolj žalostno, so v svoji kratkovidnosti celo podpirali liberalce pri volitvah. V Rimu so to že več časa opazovali ter dobrotljivo in prizanesljivo svarili ogerske duhovnike. Te dni pa so iz iz Rima poslali prav resno navodilo ogerskim škofom. Naročajo jim sveti oče, naj škofje skrbé v prvi vrsti za dobro vzgojo mladih duhovnikov. Škofje naj pazijo, da ne pridejo v duhovski stan osebe, ki iščejo morda le časnega dobička in časti, ne pa zveličanja duš. Duhovniki naj vestno izvršujejo svoje stanovske dolžnosti, razširjajo in podpirajo dobre, katoliške časnike. Škofje naj skrbé, da tudi posvetni učitelji spoštujejo vero ter pri nauku podpirajo veroučitelje. Ker hočejo ošabni Mažari zatreti druge narode, ter jih silijo, da se morajo vsi v šolah učiti mažarski jezik, zato opominja pisanje iz Rima vse župnike in njihove pomočnike, da ne smejo krščanskega nauka učiti v mažarskem jeziku, če ga otroci ne razumejo; tako se tudi v cerkvi ne smejo posluževati mažarskega jezika, če ga ljudje ne poznajo. Ako verniki

govore razne jezike, naj jim duhovniki oznanujejo božjo besedo v njihovem materinem jeziku. Vsak razsoden človek bi mislil, da temu navodilu ne more nihče ugovarjati. In vendar so liberalni časniki zagnali grozen krik, češ, kaj se tuji vtikajo v naše stvari; ter napovedujejo boj proti duhovnikom, kakor je bil pred dobrimi dvajsetimi leti na *Nemškem*, kjer so zapirali škofe in mašnike. Do tega bi utegnilo priti na *Ogerskem*, ako bode ljudstvo slepo drlo za zapeljivci. Upanje pa imamo, da se bode nova katoliška ljudska stranka ojačila ter poslala v državni zbor druge može, ki bodo skrbeli za blagor ljudstva, ne pa za žide in brezverce.

Avstrijski državni zbor je mej drugim zadnje dni zborovanja sklenil zakon, s katerim se bode podražil sladkor. Sladkorni tovarnarji so namreč zahtevali, da jim država dovoli 9 milijonov podpore namesto sedanjih 5 milijonov. Večina državnega zbora je to dovolila, in vsled tega bode morala država zvišati davek od sladkorja najmanj za dva krajcarja pri kilogramu. S tem so po naših mislih ustregli le bogatinom, nižje ljudstvo bode pa račun plačalo. Prihodnjo pomlad bodo nove volitve za državni zbor. V mnogih deželah se že pripravljajo na volivni boj. Volitve so velikega pomena, zakaj stara resnica je: kakoršni poslanci, take postave. Zato si je treba dobro ogledati vsacega, ki se ponuja za poslanca, ter izprašati mu vest, ali išče samega sebe ali ljudske koristi. Posebno kmetijski, obrtniški in sploh delavski stan morajo skrbeti, da si izbero za poslance može, ki poznajo njihove potrebe in imajo voljo in sposobnost, zagovarjati jih v zboru.

Italijanski general Baratieri, ki je tako nesrečno vodil vojsko z Abesinci v Afriki, se je moral zagovarjati pred vojaškim sodiščem. Pravdnik je zahteval, naj ga sodišče obsodi na deset let ječe, poleg tega pa naj bi še povrnil vse troške za obravnavo. Toda sodišče je Baratierija oprostilo vsake kazni, česar se general seveda ni nadejal. To je seveda mogoče v Italiji.

Španjci na Kubi nimajo sreče. Upali so, da bo general Vajler kar strl vstase s špansko armado, toda vstasi se vedno množé ter dobivajo skrivaj potuho in podporo od Američanov. Če se Španjci z lepo ne pobotajo z vstasi, utegnejo se zgubiti bogati kubanski otok.

Na *Francoskem* se godé žalostne reči. Dasi so skoro vsi Francozi katoliške vere, vendar nimajo nič pravic, celo sprevede zunaj cerkve na praznik sv. Rešnjega Telesa so jim prepovedali. Ali ni to dosti hudo in žalostno? Ljudstvo je prosilo in hrepenelo vsaj enkrat zopet imeti slovesen spreved, a oblasti so povsod nasprotovale. Nekateri skofje pa so se usmilili ljudstva in so vse eno napravili slovesne sprevede s sv. Reš. Telesom zunaj cerkve. In kaj se je zgodilo? Nekateri nahujskani in plačani hudobneži so napadali ljudi že med sprevedom in jih silili se vrniti v cerkev. In gosposke? Mesto kaznovati take brezbožneže, so jim prav dali in zdaj se znašajo nad duhovščino, ki je vodila sprevede. Tako nam naznanjajo telegrami iz Pariza, da so izročili nadškofa iz Kambreja in več drugih duhovnikov sodišču, vsem drugim župnikom pa, ki so se vdeležili sprevedov, so ustavili še tisto malo plače, ki jo dobijo od države. Taka je pravica za katolike na Francoskem, med tem, ko smejo brezverci napravljati javne shode in sprevede, kakor se jim zljubi. Kako pa je prišlo tako daleč v čisto katoliški francoski deželi? Zato je prišlo tako daleč, ker so katoliki dremali in se niso o pravem času potegnili za svoje pravice. To se bo zgodilo pa povsodi, ako se ne bomo katoličani trdno oklepali svoje katoliške cerkve in branili povsodi njenih pravic.

Kaj je novega po Slovenskem ?

Kranjsko. Prevzvišeni gosp. knezoškof ljubljanski bodo obiskali letos nastopne župnije ter delili ondi zakrament sv. birme: 25. julija Spodnjo Idrijo; 26. julija Idrijo; 28. Studeno; 29. julija Unec; 2. avgusta Polhov Gradec; 8. avgusta Polšnik; 9. avgusta Št. Jurje pod Kumom, kjer bodo posvetili tudi novo farno cerkev; 11. avgusta Svibno; 12. avgusta Radeče pri Zidanem Mostu; 13. avgusta Št. Janž; 15. avgusta Mokronog; 16. avgusta Šmarijeto; 17. avgusta Škocijan pri Dobrávi; 18. avgusta Križevu pri Kostanjevici; 19. avgusta Čatež ob Savi; 20. avgusta Krško. — Visje redove bodo delili prevz. g. knezoškof letošnjim gg. novomasnikom: 19. julija subdijakoniat, 21. julija dijakoniat in 23. julija prezbiterat. — Novi župan ljubljanski, g. Hribar, je bil dne 18. junija pred cesarjem v Budimpešti. Župan je prosil cesarja, naj bi država odstopila Ljubljani ono zemljišče, kjer sedaj stoji vojaška bolnica in oskrbovališče. Presv. cesar mu je odgovoril, da hoče stvar blagohotno uvaževati. — C. kr. kmetijsko ministerstvo je kmetijski podružnici v Čatežu dovolilo 200 gl. podpore. Znesek se bode porabil za ograjo trtnice in drevesnice. — Novo župnijo Velike Poljane pri Ortneku je potrdilo c. kr. naučno ministerstvo. Nova župnija bode ob-

segala vasi Velike Poljane, Vrb, Zukovo, Škrajnek in Dule, ki spadajo sedaj pod Ribnico, ter nekaj hiš, ki se bodo izločile iz župnije Št. Gregor. — Pri občinski volitvi v Vrabčah je bil županom izvoljen Franc Vitez. — V Zaplani nad Vrhniko so dne 14. junija slovesno vložili in blagoslovili temeljni kamen za novo župnijsko cerkev. — V Stehanji Vasi okraj litijski, so bili izvoljeni: županom Fr. Zupančič; občinskim tajnikom Ant. Kutnar in Fr. Sirk. — V Slamnikih, župnija Bohinjska Bela je od 45 prebivalcev 12 oseb zbolelo na skriatici. — Na Trati v Poljanski dolini je imel 28. junija gosp. deželni poslanec A. Kalan volilni shod, katerega so se udeležili volilci v obilnem številu iz vse doline. Gosp. poslancu so izrekli soglasno zaupanje. — Deželni zbor kranjski se snide dne 6. julija. Zasedanje bo kratko in razpravljali se bodo samo predmeti, ki so zaostali v zadnjem zasedanju, v prvi vrsti pa se bode dognalo, kaj storiti z deželnim dvorcem, ki je valed potresa zelo poškodovan, in po katerem načrtu zgraditi nov deželni dvorec. — V Šenčurji pri Kranju je bil županom izvoljen dosedanji župan g. Mat. Barle iz Luž. Svetovalci so: Mart. Rogelj, Jan. Sajevec, Jak. Koželj in Franc Okorn. — Premeščen je č. gosp. Fr. Finžgar, kapelan v Bohinjski Bistrici, začasno kot duhovni pomočnik na Jesenice. — Novi brod čez Savo je c. kr. deželna vlada dovolila posestniku Mat. Kunstu iz Spod. Ribčev, okraj kamniski. — Lepo slovesnost imeli so v nedeljo svet. Alojzija dan v Črnem Vrhu pri Idriji. P. gvardijan Friderik Inglič iz kapucinskega samostana pri sv. Križu je blagoslovil nov krasen križev pot. Križevi pot ni slikan, ampak posamezne osebe so iz lesa izrezane. Omislili so si novi križevi pot nekateri dobrotniki v črnovrški občini. Janez Pirc iz Idrijskega Loga je dal sam za 7 postaj. Katarina Plešnar, Gasper Cigole, Jernej Čuk, Uršula Rupnik, Ursula Žigon, Jozef Gostiša, Mih. Majnik, Marija Rupnik, Simon Mikuš in Matevž Lampe so zložili za ostalih 7 postaj. Celi križevi pot stane skoraj 1300 gl. Iz tega lahko sleherni spozna, kako potrvalne in velikodušne dobrotnike imajo v Črnem Vrhu. Bog jim obilno po-lačaj! Posamezne postaje so nosili mladeniči po dva in dva. Svetile so pa Marijine hčere. Spreved se je pomikal iz kapele sv. Križa na pokopališču proti cerkvi. Ob obeh straneh je stalo vse polno mlajev. Streljanje topičev je povzdigovalo slovesnost. Tudi štirje bližnji duhovniki so bili navzoči. Popoludne po litanijah so se pa prenesle postaje starega križevga pota iz cerkve v kapelo na pokopališču. Nosili so postaje učenci, svetile pa belo oblečene deklice.

Štajersko. V St. Jurju ob južni železnici je dne 16. junija umrl č. g. Franc Brglez, duhovnik v pokoji. N. v m. p.! — Dne 21. m. m. je sklicalo slov. politično društvo v Račah shod. Prišli so in poročali gg. poslanci veleč. dr. Gregorec, dr. Radaj in Robič. Najpreje je govoril gosp. dr. Radaj in povedal, kako se je godilo Slovincem v deželnem zboru. Slovenci nismo kaj dosegli ne v gospodarskih rečeh, ne v drugih. Če se je le kaj omenilo o narodnih rečeh naših, to je bilo pri Nemcih, »kakor bi jih kača pičnila«. In ker so tudi

dali tisti predlog o celjski gimnaziji, ki je bil naperjen zoper Slovence in ga je celo deželni glavar Attems podpiral — ali je tudi za nas Slovence ta glavar? — so se Slovenci poslovili v Gradcu, kar so vsi odobrvali. Vinarska šola v Mariboru itd. vse je po nemškem kopitu — zatorej Slovenci nočejo več biti za podlago Nemcem. — J. Robič je govoril, kako res nepravilno je razdeljen zemljiški davek. Veleč. gosp. dr. Gregorca govor se je sukalo o nagodbi z Ogersko. Kako krivico mi trpimo zaradi te nagodbe in koliko je škode za našega kmeta, katerega pridelki dan za dnevom zgublajo ceno, ker Ogerska uvaža svoje zito in se pri tem ima take tarife, da ji le koristijo. Sklenile so se tudi nekatere resolucije in bile soglasno vsprejete in sicer, da se izreče poslancema gg. Robiču in Radaju priznanje in da se v deželni zbor nikakor ne vstopi, kakor z gotovimi pogoji. Zahteva se naša ravnopravnost tudi pri železnicah in kar se tiče pogodbe z Ogersko, naj se vpelje postava, ki je bila l. 1851. Zahvalil in priznanje je izrekel poslanec kmet Pišek v kratkih pa lepih besedah. Birma v lavant. škofiji se te dni deli: 28. jun. v Marenbergu, 29. v Muti, 30. v Perničah, 1. julija v Soboti, 2. v Št. Jerneju, 4. na Remšniku, 5. na Breznu in 6. pri Sv. Ožbaltu. — Župnijska cerkev v Poličanah bo posvečena 30. julija. — Volilski shod je sklical dne 29. junija dež. poslanec dr. Jurtela pri sv. Marjeti nižje Ptuja v gostilni Miklovi. — Na kresni dan je silno debela toča padala po Rogatecu in okolici, tako da je drobila opeko na strehah. — Dne 5. julija ob treh popoldne prirede v Šmartnu za Paki v gostilni „pri pošti“ srečolov na korist družta za zidanje cerkve. — Gosp. Jernej Pernat, kaplan pri Veliki Nedelji, je prestavljen k Sv. Ilju pod Turjakom in gosp. Andrej Bračič od Sv. Ilja k Veliki Nedelji. Gosp. Alojzij Rožman, kaplan v Kostrivnici, je stopil v začasni pokoj.

Koroško. V Celovcu se vršijo prihodnje tedne obravnave o upeljavi električne razsvetljave. — V Prevaljah bodo že menda meseca malega srpana opustili jeden plavž. Zato pa menda razširijo delo v rudnikih. — Posl. Hock je zadnjič poročal v Weitensfeldu. Zelo krepko mu je odgovarjal g. dr. Frankl. — Neznani lopovi so dne 6. p. m. na cesti med Trušnjami in Velikovcem ob belem dnevu napadli pekovskega pomočnika Jur. Vrzina, mu vzeli ves denar (okrog 3 gl.) in ga zelo nevarno ranili na glavi, da bo težko okreval. O lopovih ni ne duha ne sluha. — Misijon so imeli na Ojstrici nad Spod. Dravbergom pod vodstvom oč. oo. Doljaka in Vrhovca. — »Südmark« bode rogovilila dne 5. malega srpana v Gorici ob Vrbskem jezeru. Judezeve groše je dobila sola v Spod. Dravogradu, da se bodo s tem večjo silo ponemčevali slovenski otroci. Zalostno! — Mestna hranilnica v Celovcu bode začela delovati dne 1. malega srpana. — V Celovcu se je sam usmrtil posestnik Filafer s tem, da si je prerezal žile na rokah. — Toča je napravila veliko škodo v okolici St. Vid.

Primorsko. Tržaškim škofom je imenovan škof krški, monsig. Andrej Šterk. Škofija tržaška si sme č-

stitati, da se vrne nazaj v Trst kot škof monsig. Šterk, ki je bil pri vseh zelo priljubljen kot kanonik in stolni župnik. Leta 1894 je bil imenovan Šterk za škofa na otoku Krku. Dal Bog, da bi tudi v novem dostojanstvu mogel veliko delovati v blagor cerkvenega življenja v tržaški škofiji. Na mnoga leta! — Dne 16. p. m. je umrl pred nočjo nagle smrti v Gabrji ob kranjsko-primorski meji na Goriškem samski 64 letni Janez Pegan v krčmi, ko je česnje prodal, imajoč se pred seboj četrta litra vina in košček kruha; bil je tih, miren človek in dober kristijan, ki je rad v cerkev hodil, ter upamo, da mu bo Bog zato tudi usmiljen sodnik. R. I. P. — V Gorici je sedaj mnogo tujcev iz Egipta, kjer gospodinji kruto kolera. — V Št. Andražu so prišli na sled trtni usi. — Tretjo nedeljo po Binkoštih so imeli Kandalci obljubljeno procesijo na sv. Goro. Vodil jo je preč. gosp. Franc Vidic. Pred slovesno mašo je propovedoval č. g. A. Trpin, vikar v Podsobotinu. — V Šagradu je skočil v Sočo Pavel Marušič, doma iz Opatjega Sela, in se vtopil. — Vreme je na Goriškem aprilovo. Ni dneva brez dežja. — Dne 23. in 24. junija je bil pred porotniki obtožen gosp. Anton Jakič, urednik »Il Pensiero Slavo«; obtožnica pravi, da je razžalil zadarskega načelnika Trigarija, grajajoč ondodno občinsko upravo. Urednik Jakič je bil obsojen na osem mesecev ječe, pravnih stroške, denarno kazen 300 gl. in izgubo kavcije 150 gl. — Urednika Mate Mandiča, ki je bil pred par meseci obsojen na dva meseca v ječo, je vsled pritožbe najvišje sodišče oprostilo.

Listek.

In vendar se povrne!

(Povest. Prosto poslovenil F. K.)

(Dalje.)

»Ti si nor«, vpije Matija raztogočen. Sam čudež te se drži kvišku. Nikakor več nočeva gledati tvojega nespametnega početja. Peter, peljiva se domov! Res sta se pripravljala brata se s polja odpeljati. Pa Tone se ni dal motiti, ampak je skušal prebresti penečo lužo. Ravno, ko je Peter za vajeti prijel in konja pognal, Tone pretresljivo zavpije. Zgubil je ravnotežje, deska se mu je pod nogami izmuznila in pogreznil se je do kolena globoko v blatnata tla.

»Eha, eha!« Peter potegne konja nazaj in hoče z voza skočiti.

»Pusti ga«, ovira Matija; njegov pogled je bil teman.

»Li mu ne bodeva pomagala, da se bolj globoko ne pogrezne?«

»Ali ga nisva svarila? Poženi konja, midva sva svojo dolžnost storila.«

Peter prestrašen pogleda svojega brata; Matija odkima pomenljivo z glavo. Peter molči. Še en trenutek se obotavlja, se ozre proti ponesrečencu, ki se je skušal rešiti in pristavi poluglasno: »Morda se mu posreči?«

»Gotovo«, pritrjuje Matija, »gotovo in če ne, ... črno močvirje je globoko; ne povrne se več.«

»Li ga pustiva tako žalostno umreti?«

»Če ga hočeš rešiti, pa pojdi, jaz mu ne pomagam. Neža ti bo hvaležna, če postane gospodinja na Žrjavini.«

Matija vzame bič in vajeti iz Petrovih rok in vdari močno po konjih, ki sta kot veter zdirjala naprej. Mej ropotanjem koles je Tonetov klic le nedoločno prihajal do njunih ušes. Močvirje se je oklenilo svoje žrtve. Močno se je penilo okolu težkega trupla, ki se je vedno bolj pogrezalo.

Mej gromenjem, vedno bolj se bližajoče nevihte, pripeljala sta se brata skozi vrata na dvorišče. Nevihta je bobnela po zraku. Vrhovi mogočnih hrastov so se pripogibali čez hišno streho in mej vejami je tajno skrivnostno sumelo, kakor da bi vedele o — bratomoru. Neža stala je pri oknu in gledala na prihajajoča.

»Ti molčiš kot greb«, spregovori Matija svojemu bratu. »Da veš, Toneta nisva nič videla.«

»Vreme je strahovito«, jeclja Peter namestu odgovora. Rumena blodost razlila se je po njegovem zagorelem obrazu.

»Kje imata Toneta?« vpraša Neža, ko sta raz voza stopila.

»Ga li ni doma?« vpraša Matija v tla zroč.

»Ne. Šel je proti močvirju, da si ogleda vajino delo.«

»Midva ga nisva videla«, reče na kratko Peter. Nato izpreže konja in gre za bratom v sobo, kjer jima je Neža večerjo na mizo postavila. Dobra Neža je večkrat pristopila k oknu, da bi ugledala, kdaj pride gospodar domov, pa zastoj. Tone Žrjav se ni povrnil. Gre toraj v kuhinjo k dekli, da pogasi ogenj, ker nevihta postala je mej tem strašanska. Bliskalo se je in grmelo neprenehoma, veter tulil je okolu hišnih oglov in piskal v divjih glasovih skozi dimnik.

»Tonetu se je gotovo kaj pripetilo«, reče Neža odpiraje sobna vrata.

Ker ne dobi nikakega odgovora od bratov, ju vpraša, če ga nista nikjer videla, da bi se ga zamoglo poiskati.

»Saj sva ti povedala, kje pa? Ti naj bi ga bila odvrnila od njegovega namena.«

»Saj sem ga tudi skušala. Pa on je rekel, da se povrne, in šel je.«

»Potem se že povrne«, meni Peter jecljaje, stoječ pri oknu in gledajoč ven v besnečo nevihto. Matija je pa sedel pri mizi in gledal na pratiko. Luč je prav slabo brlela, a vendar je Neža zapazila zaničljiv smeh okolu Matijevih usten.

»Seveda, povrne se, pa kdaj?« odgovori Neža in zapusti sobo.

»Toraj si res ni mogel sam pomagati«, spregovori Peter s tresočim glasom.

»Moral bi biti vže davno doma. Ali hočeva iti se enkrat pogledat?«

»Ne govori tako bedasto, danes ne moreva, saj je že temna noč. Le bodi potolažen in počakaj do jutri«, odgovori Matija nejevoljno.

Bilo je še mračno naslednje jutro in veter je močno pihal, ko sta že Matija in Peter korakala proti močvirju, za svojim najmlajšim bratom pogledat. Pa glej, močvirje je bilo enako svitlemu zrcalu in voda je stala na njem kakor v skledi. Po njem pa so plavale deske vse umazane od črne tekočine. Oba sta zrla proti sredini, pa nikjer se ni kazalo ničesar izbuhnjenega, če prav sta še tako opazovala. Dež je močvirno blato poravnal in še celo peneče mehurčke izpral, ki so se navadno vzdigovali. O Antonu ne duha ne sluha.

»Notri v močvirju leži«, pravi Matija in povesi roko, ki jo je držal nad očmi.

»Mrtev?« vpraša Peter natihoma.

»Kaj meniš, da bo še živ ostal, če se močvirje nad njegovo glavo sklene? Prav gotovo je mrtev.«

»Ko bi mu bila vendar včeraj pomagala«, jeclja Peter.

»Pojdiva«, reče Matija čez nekaj časa.

»Kaj naj pa sedaj storiva?«

»Nekaj časa počakava, potem si pa deliva njegovo posestvo.«

»Ostaneva li pri najinih besedah, da Toneta nisva videla in da ne veva zanj?«

»Kajpada. Kaksne dolgočasne preiskave bi pa drugače bile. Le bodiva vesela, da je tako prišlo, ne da bi bila midva kaj vzrok.«

»Ne da bi bila midva kaj vzrok«, dvomi Peter.

»Gotovo midva nisva vzrok, saj ga nisva vabila na močvirje.«

»Pa mu tudi nisva pomagala, ko je bil v nevarnosti.«

»Kaj mene briga. Midva sva sedaj prava gospodarja na Žrjavini. In taka se morava kazati.«

»Če se pa povrne?«

»Kot duh, Peter, od kdaj si tako praznoveren?«

»Menim ... rešila bi ga bila vendar lahko.«

»Le miren bodi, Peter, nikdar več se ne povrne.«

Anton Žrjav je izginil. Dobri vaščanje so si to reč različno razlagali in tudi sem in tje kaj slabega sumili; pa vse to ni pomagalo nič, da bi bili prišli na pravo sled. Peter in Matija sta si posestvo pošteno in brez prepira delila. Le, ko se je imelo močvirje deliti, odklonil je Peter to svojeglavno, čeravno je bilo najbližje njegovemu posestvu. Matija je pomagal pri tem nekoliko z ramama in ga dal slednjič sebi pripisati.

Pa čudno, čeravno je bil previden in skrben gospodar, močvirja se vendar ni dotaknil in od tega časa ostalo je neobdelano. Kmalu je trava, loček in bičje prerastlo njegovo površje.

Peter si je sezidal v vasi hišo, in tu gospodaril s svojo družino. Matija je ostal na Žrjavini, takoj odpustil iz službe prezgovorno Nežo in si vzel za zeno bogato dekle iz bližnje vasi. Imel je splošno več sreče kot Peter, ki je postal nekake pohabljen in tib, odkar je Tone izginil. Matija je imel pridno in lepo zeno in in dva nadarjena otroka, a brat njegov je ostal sam in živel enakomerno brez veselja dan za dnevom.

Več kot 25 let je preteklo po teh dogodkih.

Peter Zrjav je pred 10 leti zapustil solzno dolino in njegova svakinja, Matijeva žena, mu je leto pozneje sledila v večnost.

Matija je postal čez leta najbogatejši in največjavnejši kmet v vasi. Njegov sin France pa ni postal njegov naslednik na domačiji, marveč zdravnik. Študiral je v glavnem mestu zdravniške šole, izučil se za doktorja in postal tako imenitna oseba.

Njegova sestra Lizika, vitko dekle pri 20 letih, stoji pri mizi v hiši in maže surovo maslo na kruh za posle. Pred kratkem je prišla nova oseba v hišo, stara Neža! Čez 20 let je bila na ptujem in sedaj se je povrnila domu umirat. Pa smrt jo hoče še čakati; čeravno je postala stara in v obraz gubasta, hodi še vedno po konci, njena roka je še gibčna, kakor takrat, ko je gospodinjila na Zrjavini.

Lizika je očeta pregovorila, da je prišla Neža s svojo skrinjo zopet k hiši in za vsakdanjo hrano delala, kar je mogla. Za plačilo bi Zrjav Neže gotovo ne imel, tako pa — je bila še vedno gibčna in Lizika je potrebovala podpore pri gospodinjstvu. Ko sta se ta dva stara znanca, Matija in Neža zopet čez dolgo časa videla, bil je njen obraz nekako čudno nemiren. »Vi tudi niste mlajši postali, oče Matija«, reče mu prijazno. »In glejte, res sem se zopet povrnila na Zrjavino, čeravno je skoro neverjetno. Da, oče, Bog prečudno vodi človeška srca.«

»Kam je šel France«, vpraša Zrjav svojo hčer, odloži časnik in si sname očala.

»Sprehajati se je šel in pride do večera nazaj.«

»Kaj pa, zrak na prostem mu dobro dé; vse boljši in bolj cvetoče izgleda, kar je doma.« Veselje in ponos sta se brala na očetovem licu. »Čez poletje ostane pri nas, na zimo pa lahko nastopi službo v mestu.«

»To tudi hoče.«

»Kam pa je vendar šel.«

»Na močvirje, ki je bilo popred naše. Močeradnik, ki ga je od vas kupil, ima ondi ljudi in koplje jarek. Napeljal je tudi cele kupe peska in hoče močvirje v rodovitno polje izpremeniti.«

»Tako — to naj bi pustil, norec, on ga ne bo usušil . . . in o tem mi še omenil ni, ko ga je od mene kupil.«

»Prebrisan je bil, drugače ga bi mu vi ne bili za tako majhno ceno prepustili.«

»Ne — gotovo ne. Se mu li boče posrečilo?«

»Neža misli da. Včeraj si je ogledala stvar in Francetu pripovedovala, da ste vi s stricem Petrom, na deskah stoječ, ta kraj obsevali, če prav je bilo to delo vsikdar nevarno.«

»Neža naj kaj bolj pametnega dela, kakor pa na močvirje leta«, se hudujejo oče.

»Saj je le zimo šla, ko je nesla hlapcem na polje malico.« V tem trenutku stopi mladi doktor France s smehtljajočim obrazom v hišo. »Dober večer oče in Lizika!«

Očetov obraz se je razjasnil. »Si ti tu?«

»Seveda in kako lačen. Pa oče, kaj sem našel. Močeradnik mi je pokazal sredi močvirja človeške kosti.«

»Človeške kosti«, zavpije Lizika prestrašena.

»Res, od nekega močnega moža. ljudje so govorili o nekem ponesrečencu, ali umorjenem, pa jaz nisem dovolj poslušal, mene so bolj zanimali obledeli, močno sklenjeni udje, kakor vse drugo. Pa daj mi večerjo, Lizika, moram takoj še enkrat tje.«

»Pusti stvar«, grajajo ga oče.

»A mene ta slučaj neizmerno zanimiva.« France se je zelo čudil nad ojstrimi besedami svojega očeta in pa nad njegovo molčečnostjo pri večerji. In ko je ta iz sobe šel, prijel je tudi France za svoj klobuk.

»Hočeš vendar iti«, vpraša ga Lizika.

»Zakaj ne«, odgovori smehtljaje, »ker se oče hudujejo? Zatrjujem ti, da je ta stvar tako zanimiva, da se ne bojim očetove nevolje. Na svidenje, Lizika!«

Oče so prišli pozno s polja domov; Lizika je sedela na klopici pred vratmi. Vsedejo se k njej. »So vsi doma?« jo vprašajo.

»Vsi, razun Franceta.«

»In Neža?«

»Mislim da je v svoji sobici. Saj tam že France gre.« Lizika skoči po koncu in hiti vesela bratu naproti, ki je korakal hitro čez dvorišče. Nekaj čudnega je nesel v rokah.

(Konec prih.)

Narodno gospodarstvo.

Zelena krmljenje. Da bode zelena krma živini v korist, treba jo mešati s slamo ali s senom. Zlasti potrebno je to pri detelji, kajti sicer povzije živina mnogo detelje brez prave koristi. Kadar krmiš z zeleno deteljo, zreži jo skupaj s slamo na slamoreznici kakih 10—20 centimetrov na dolgo. Zrezano krmo podajati živini je že zaradi tega dobro, da je živina podeč od sebe muhe ne zmeče po tleh, tudi se lažje zmeša s slamo. Zdravju živine jako ugaja zelena krma. Ž njo se pospeši dobro prebavljanje, čreva se očistijo, koža postane bolj voljna in dlaka bolj svitla. Zvenjene detelje se ne sme pokladati, ker je neprebavljiva. Napravijo se namreč v črevih trdi klopčiči, ki so dostikrat za zdravje jako nevarni.

Ako govedo napenja, je moramo drgniti s slamo ali pa s krtačami po trebuhu in po prsih. Voditi je moramo počasi okrog in pokriti s plahtami. Pomaga dostikrat milnica (voda, v kateri je milo [šajfa] raztopljeno), ako ji je damo piti.

Kako preženemo muhe iz hlevov? Na več krajih obesimo skledice, v katere smo dali raztopljene klorovega apna. (Klorovo apno se dobi v vsaki večji prodajalnici.)

Kako preženemo zemeljske bolhe? Na vedro vode deni dobro pest pelina in kuhaj to 12—18 ur. Kadar se voda shladi, polivaj rastline, na katerih opaziš bolhe. Taka pelinova voda vniči tudi jajčka in ličinke zemeljskih bolh.

Kako preženesh gosentec s drevja? Skuhaj pol funta črnega mila, pol funta sode in pol funta slab-

sega tobaka ali orehovega listja v šest litrov vode, in potem ko odstraniš od ognja, pridene še šest litrov vode. S pomočjo vrtné briegalnice obrizgaj s to tekočino gosenična gnezda in vse gosonice bodo poginile.

Kako pregnati predenico na deteljiščih?

Med najnadležniše zajedalke je všteti predenico, katera postaja včasih deteljiščem v pravem pomenu besede pogubna. Zato pa iščejo kmetovalci že od nekdanjih izdatnih pripomočkov, da bi jo za vselej pregnali iz svojih deteljišč. Med drugimi sredstvi slišimo, da rabijo na Francoskem, pa tudi v Romaniji na Italijanskem, naslednje: Na tista mesta, katera je premrežila predenica, vsejejo v jeseni oves, koji požanjejo potem za pičo. Ovsena setev nekda zaduši predenico. Drugi natrošajo na mesta, katera je okužila predenica, novega pepela in pa zasipajo z 12 do 15 cm debelo plastjo zemlje. Toda to delo naj se raztegne nekoliko čez tisti mladež, kateri je predenica naredila deteljišči. Še drugod posnamejo površno plast zemlje 2—3 cm na debelo z lopato tako, da prežejo deteljna stebila. Posneto plast z vsem, kar je na njej, zažgo na mestu ali odnesó previdno kam drugam ter zasujejo mladež v novo neokuženo zemljo, iz katere pahne zopet mlada detelja. — Kdor se hoče prepričati, katero sredstvo je najbolje, naj poskuša: saj to ne stane mnogo.

Oljnate steklenice se najbolje osnažijo s koprivami ali pa s svežo travo. V steklenico se vtakne nekaj zelišča, dotoči nekoliko vode ter dobro pretrese. Vsa nesnaga se tako prav hitro odpravi.

Snaženje sadnega drevja. Včasih so mislili, da se sme drevje le spomladi snažiti. Skušnja uči drugače. Najboljši se drevje snaži po leti, ko je popolnoma zeleno, kajti nepotrebne in bolne mladike se v tem času najlozje vidijo. Na nekaterih krajih vidimo drevje tako zarašeno, da ni mogoče priti med veje. Da tako drevje ne rodi, je umevno. Zatorej sadjerejci pridno snažite in obrezujte — trud bo dobro plačan!

Pepel je dober pripomoček zoper peresne uši. Ako se rastline z vodo poškrope in s pepelom potresejo, se peresne uši najglaglje pokončajo.

Razne novice.

(Duhovne vaje za moške.) V Ljubljani smo imeli 28., 29. in 30. junija v cerkvi Jezusovega presv. Srca duhovne vaje za moške, ki so se obnesle tako, kakor skoro ni mogel nihče pričakovati. Vsaki dan se je treh pridig in drugih pobožnostij vdeleževalo prav veliko krščanskih mož in mladeničev, ki so pazljivo poslušali izvrstne govornike ter pridno pristopali k svetim zakramentom. Nad vse lep je bil v torek zvečer sklep duhovnih vaj. Prevzvišeni gospod knezoškof, ki so bili zelo veseli, da so se možje in mladeniči tako pridno vdeleževali duhovnih vaj, so sami prisli ter v zadnjem govoru v prelepih besedah priporočali poslušalcem, katerih je bila cerkev natlačeno polna, naj vsikdar gojé živo krščansko

vero, krščansko upanje in krščansko ljubezen, naj zvesto spolnjujejo svoje dolžnosti kot katoliški kristijani, ker potem jih bo Bog spremljal s svojim nebeskim blagoslovom na svetu in v večnosti. Nato je bila procesija s sv. R. Telesom, katero so vodili prevz. knezoškof. Kaj tako lepega Ljubljana že davno ni doživela. Toliko mož in mladeničev in sicer samih videti z gorečimi svečami spremljati v slavnostnem sprevedu moleč glasno sv. rožni venec po mestnih ulicah Najsvetejše, to je bilo res nekaj nenavadnega, nekaj posebno veličastnega. — Očitno moramo pohvaliti zavedne katoliške može in mladeniče, ki so v tolikem številu hodili k duhovnim vajam ter tako očitno pred svetom spoznavali svojo katoliško vero. Dal Bog, da ostanejo stanovitni in da njih lep vzgled privabi za seboj še mnogo drugih, ki so bili sedaj zadržani ali se morebiti iz strahu pred ljudmi niso upali vdeleževati duhovnih vaj. Bog plačaj čč. očetom misijonarjem — lazaristom, ki so s toliko skrbjo in ljubeznijo vodili prelepe pobožnosti. — Kakšne goreče zavedne katoličane imamo v Ljubljani, pojasni naj nastopni dogodek: Štirinajst dni pred duhovnimi vajami stopi neki delavec-rokodelc pred svojega gospodarja rekoč: Čez štirinajst dni začnó se duhovne vaje, h katerim hočem hoditi vse dni; zato vas vprašam, ali mi boste to dovolili, ker ako mi tega ne bi dovolili, vam s tem naznanim, da čez štirinajst dni izstopim iz vaše delavnice. Gospodar pa delavcu ni branil, ker ga je poznal kot enega najbolj pridnih in najbolj zanesljivih svojih pomočnikov. Take krščanske može Bog živi, množi in blagoslavlja z nebeskimi svojimi milostmi.

(Iz Vač.) 21. junija smo končali šestnedeljno pobožnost sv. Alojzija. Udeležencev je bilo precejšno število. Ob enem smo obhajali tudi 51letnico cerkvenega posvečevanja naše lepe in veličastne župne cerkve sv. Andreja. Ljudstvo domače in iz bližnjih župnij se je udeležilo v polnem številu te slovesnosti. Pa zakaj bi se ne? Saj „lepota hiše božje“ vsakega vleče. Da je naša cerkev res lepa in krasna, je na okrog dobro znano. Letos je dobila še nov kras. Po prizadevanju in vstrajnosti sedanjega velečast. g. župnika J. Golmsajerja smo dobili novo bandero iz čistega svilnega damasta, novi altarni prt iz bele svile, v katerega je umetno vezeno sladko ime Jezusovo iz pravega zlata, in lepo pregrinjalo za altarne stopnice. Vse blago in delo stane 668 gld. ter je izvršeno zelo okusno, solidno in po primerni nizki ceni. — Mimogredé omenim, da se imamo v naših krajih nadejati sploh prav dobre letine. Sadno drevje in polje obeta dosti pridelkov. Bog nas varuj kake uime!

(Katoliško slovensko društvo za radovljiški okraj) vabi k občnemu zboru, ki se bode vršil prihodnjo nedeljo, dné 5. julija, na dan sv. Cirila in Metoda popoldne ob 1/4. uri v Z i r o v n i c i v prostorih Svetinove gostilne. Vspored: 1. Nagovor predsednikov; 2. poročilo tajnikovo in blagajnikovo; 3. volitev novega odbora; 4. o deželno-zborskem delovanju poročá državni poslanec J. A z m a n; 5. o družbi svetega Cirila in Metoda govori A. Zlogar; 6. o volilni reformi govori dr. Ig. Z i t n i k; 7. posamezni nasveti. K obilni udeležbi vabi odbor.

(Iz Srednje Vasi v Bohinji.) Dne 22. junija t. l. praznovala je tukajšna šolska mladina god sv. Alojzija. Kakor prejšnja leta, določil se je tudi za letos skupni izlet in sicer k podružnici sv. Marjete v Jereki, kjer je bila ob 6. uri sv. maša in govor gosp. kaplana in kateheta I. Pibra. Po opravljeni sv. maši šli so otroci pod vodstvom učiteljev in kateheta na vaški pašnik, kjer so bili pogosteni s kruhom in pivom. Po zajutreku vršila se je skupna zabava s petjem in igrami. K veselici pripomogli so z najzdatnejimi prispevki veleč. gospoda Matija Zarnik, kaplan I. Piber in slavno tukajšno županstvo vsak po 5 gl. Bog plati vrlim mladim ljubom toliko naklonjenost!

I. R.

(•Narodove• laži.) Ko je bil v sredi pretečenega meseca monsg. A. Sterk imenovan trzaskim škofom, je •Slov. Narod• lagal svojim bralcem, da so temu imenovanju nasprotovali naš ljubljanski m. g. knezoškof. Toda grda laž •Narodova• je imela kratke noge. •Slovenec• je namreč 20. junija pooblaščen od mil. knezoškofa samega, izjavil, da naš knezoškof niso bili nikdar nasprotnik Šterkov, pač pa da so se vedno potegovali, da je bil monsg. Sterk pred par leti imenovan krškim in sedaj trzaskim škofom. Tako se je •Narodova• ‚resnicoljubnost‘ zopet enkrat prav očitno pokazala. — •Domo-ljubovi• bralci pa naj iz tega spoznajo, koliko je verjeti •Narodu•, kadar piše zoper našega ljubljenejšega višjega pastirja. — Ako bode •Narod• še naprej tako lagal, bomo morali res narediti pregovor: •Laže, kakor •Narod•.

(Shod v Št. Petru pri Gorici.) To bo zopet šumal •Slovenski Narod• in •Soča• bosta pisala o slovesni zmagi, katero je priborilo zavedno goriško ljudstvo proti nekaterim kranjskim sleparjem, ki so hoteli zanesti bratomorni prepir tudi v solčno goriško deželo. Pri tem se bode govorilo o vsem drugem, samo o tem ne, za kar se je v resnici šlo. Mi, ki dobro poznamo prave namene svojih nasprotnikov, pričakujemo brez vsakeršnega zanimanja litanij, ki bodo pele slavo goriški zavednosti. — Da naši bralci vsaj izvedo, zakaj se je šlo in čemu se je vzbudilo toliko prepira po listih, jim brez ovinkov opišemo stvar: V Šempetru pri Gorici imajo delavsko pevsko društvo; v fari je zelo mnogo delavcev, mej katere se je jela zadnji čas širiti socij. demokracija. — Zato je sodil tamošnji kaplan č. gosp. Knavs, da bi bilo dobro, če bi se pogubnost socij.-demokratskih načel javno pojasnila. Po časopisih je je bral o delovanju slov. kat. delavskega društva in ker je društveni predsednik njegov sorojak in znanec iz mladih dnij, se je obrnil nanj, posvetovavši se s sosedi duhovniki. Tako se je sklenilo, da pride iz Ljubljane par članov slov. katol. delavskega društva in v javnem shodu pojasni kršč. socijalna načela in dokaže neopravičenost soc. demokracije. Za dan shoda se je določila nedelja pred sv. Petrom. Ker so razmere pri nas tako nejasne, se ni hotelo navlašč dati shodu kake sedaj obstoječe politične strankarske barve; zato se ni nobenemu časopisu poslalo naznanilo tanj. Andrej Gabršček, kateremu, kakor je znano, v resnici manjka pametnega gradiva za svoje liste, je pa

sklenil drugače. Morda ga je pekla vest, ker je socijalnim demokratom radovoljno tiskal vabilo na njihov shod v slovenskem in laškem jeziku, morda se je bal, da ne bi vendar kak Goričan postal toliko samostojen, da bi ne smatral vsega slovenskega gibanja na Goriškem odvisnega le od Andreja Gabrščeka, morda je nameraval še kaj drugega. Ker nam ni povedal svojih mislij, oziroma ne mislij, zato vemo samo, kar smo skusili. Andrej Gabršček je izdal dve paroli proti shodu: „Boj proti kranjskim sleparjem in „šoštarjem“ in „Gre se za dr. Gregorčičevo in grofa Coroninija vodstvo.“ Obe ti paroli sta skrajno neumni; niti za Gabrščka se ni šlo pri tem shodu, niti za njegove liste, marveč šlo se je jedino za krščansko-socijalne ideje. Čemu se teh boji krščanski socijalist in pristaš „Reichspošte“, hvalivec dr. Luegerja, ni težko uganiti tistemu, ki vé, kakšno vlogo igra Andrej Gabršček na Goriškem. Paroli sta nekaj izdali. Šešlo se je pri shodu poleg nenahujskanih mož tudi nekaj prvaških Sokolov in nekaj pisarjev iz Gorice, ki so vsi drhteli srda proti napadovalec narodne sloge na Goriškem. Ta „sloga“ se je pojavila pri shodu v živem krepkem kriku. Za predsednika je napravil krik dr. Rojca; kolikor smo mogli mirno razsoditi, je bila zanj tretjina zborovalcev. Predsednik je na to dajal nekaterim možem, n. pr. Perozziju, Makueu i. dr., priložnost, da so s papirjev brali nekaj stavkov, ki so razvijali Gabrščkovi paroli. Ker ni hotel dati besede ljubljanskim gostom, ki so se oglasili za besedo, se je pričel tak šum, da je komisar v slabi slovenščini zaključil shod. — To je bilo vse; neznatna malenkostna stvar, kot se dogaja dan za dnem. Hladnega srca jo motrimo in, veseli nas le, da naši nasprotniki na tako jasen način dokazujejo svoje namene. Ljudstvo se ne sme podučiti. Klie „naši dični voditelji dr. Gregorčič in grof Coronini“ mora vzdržati Andreja Gabrščeka in njegovo narodno tiskarno. Za to se gre. Naši goriški delavci, obrtniki in kmetje pa ne spé. V lastnem interesu Andreja Gabrščeka zapisujemo konečni vspeh zadnjega shoda, ki se glasi: Za „narodno tiskarno“ imamo na Goriškem dovolj prostora, a možem, ki bi hoteli ovirati družabno organizacijo našega ljudstva, bo to samo pokazalo hrbet. Več nimamo povedati. Sedaj pa le pišite!

(Pravila kmetijskega društva v Dobropoljah) se dobé tiskana. Ako jih hoče kdo imeti, naj pošlje za vsak izvod 2 petkrajcarski znamki kmetijskemu društvu v Dobropoljah, kjer se mu rado postreže.

(Z Bleda.) Na Bled je prišel iskat zdravja imoviti 45 letni Franc Leidinger z Dunaja. Zdravil ga je švicarski kalvinec Rikli, kateri se kot inozemec jako dobro počuti na slovenski zemlji. Leidinger je bil pri njem samo pet dni, dne 15. junija zvečer zbolil za srčnim krčem, umira vso noč in v jutro 16. junija zatisne oči za ta svet. Nikomur ni bilo mar, da bi poslali po duhovnika. Rikli je v velikih skrbeh, kako spraviti mrliča v mrtvašnico, da bi njegovi bolniki, katerih ima še kakih 50, ne izvedeli, kaj se je zgodilo. Zato prikriva

mrliča ves dan in pozno zvečer ga dá odpeljati najprej po jezeru na čolnu in potem še-le po cesti na pokopališče. Tukaj je ležal mrlič štiri dni. Nihče njegovih sorodnikov ali prijateljev ni prišel k blagoslovljenju trupla, katero se je dne 19. p. m. popoldne odpeljalo na Dunaj. Tako mrjó na Bledu tujci.

(Nezgodna na železnici pri Slovenski Bistrici.) Dne 15. junija ob 1/2 6. uri privozil je vlak iz Trsta na Dunaj, na kolodvor v Slov. Bistrico. V tem vlaku je bilo nekuj vojakov 97. pešpolka. Zaradi vročine so imeli vojaki pri vozu vrata odprta ter so sedeli ob vratih, noge pa so jim visele čez vrata. Nakrat se začuje strašen ropot in koj na to glasno klicanje na pomoč. Strojvodja nemudoma vstavi vlak in sedaj so videli, da je nek železniški voz napolnjen s premogom, ki ni bil podložen, prišel v tek ter se pomikal ravno proti vlaku, ki je došel na kolodvor. Ta voz je trčnil ob vozove pri vlaku, odtrgal vojakom čez prag moleče noge ter se na to prevrnil in oblezel na kolodvoru. Več vojakov je bilo ranjenih, štirje nevarno, od teh sta dva že na potu v mariborsko bolnišnico umrli vsled prizadetih ran.

(Umer.) S Preddvora. 16. junija je hlapec Kristan ustrelil svojega gospodarja Matijo Platišo. Ze dalje časa je imel Kristan piko na Platišo. V torek zvečer je pa priklopela do vrha hudobija in sprijenost Kristanovega srca. Gospodar stopi iz hleva, ta pa pomeri nanj s puško in v trenutku je bil Platiša mrtev. Opomniti pa moram, da hudobnež ni iz našega kraja. Umnemu, pa zelo previdnemu ravnanju našega gospoda stražmojstra A. Stepica se je zahvaliti, da je hudobnež sedaj že pod ključem.

(Ne v Ameriko!) V Ljubljani, se vrši velik lov na izseljence, odkar je v Ljubljani najti nekaki privilegij ali koncesijo ljudi slepariti, begati in jih izročiti zloglasnemu milijonarju in agentu M. v Bremenu. V Ljubljani in sploh po Kranjskem so postale čaše dvomljivega značaja agente ali ljudilovci, ter razne, malopoučene slovenske izseljence sleparijo ali k izseljevanju prigovarjajo, obečajoč jim dobro delo in visoko plačo, samo da zaslužijo visoke komisije, delavske razmere v Ameriki pa tako malo poznajo, kakor slepec barve. Slavno deželno vlado Kranjsko in policijo ljubljansko prosimo v interesu slovenskih itak usmiljenja vrednih izseljencev, da naj tem sleparjem energično na prste stopi; raje naj lovi tata nego onega, ki kliče: »Primate ga!« Odločno smo sedaj zoper naseljevanje v Zjedinjene države; pri nas je delo in zaslužek preveč odvisen od politike. Dokler ni gotovosti v politiki, preneha ves promet in trgovina, tovarne zapró, po rudnikih počivajo, kredita ni, slabeja podjetja bankrotirajo, na milijone delavcev in njih družin pa pomanjkanje trpi. Slovenci, ne v Ameriko, dokler se ne zjasni politično obzorje; ne poslušajte agentov, katerim ni družega mar, da iz izseljencev denar zvbijo, za delavske razmere pa prav nič ne vedo. — New York, 27. maja 1896. — Fran Sakser, vrednik slovenskega lista »Glas Naroda«.

(Is Vipave.) [Gad jo je pičil.] Dne 22. t. m. šla je popoldne po šoli učenka 4. razreda imenom Marija Buš na Nanos po listja. Deklica vsa v svoje delo za-

topljena, grabi z rokama listje izpod grmičevja, ne vedoč, da je nad njeno glavo na grmu smrtonosen sovražnik — velik pisan gad. Ko se dekletce skloni pod grm, piči jo na sence. — Brzo teče domov. Otok se je hitro zaznal. — Poklicani zdravnik storil je svoje. Upamo, da jo reši.

(Varujte se sleparskih agentov!) V zadnjem času klatijo se po Ljubljani in njeni okolici agenti, ki vsiljujejo ljudem razne slike z godbo in brez godbe proti plačilu v mesečnih obrokih. Slike so jako slabo izdelane in ljudje, ki jih kupijo, so očitvidno goljufani, ker dotične slike niso vredne niti četrtno kupnine in je navadno tudi godbena naprava pokvarjena. Kakor se nam poroča, naznanil je mestni magistrat dva agenta, ki vsilujeta ljudem take slike, zaradi goljufije državnemu pravdnstvu. Občinstvo samo naj pa bode pozorno in naj se ne da preslepiti brezvestnim agentom.

(Svinjska kuga) se je iz Stajerskega zanesla v kranjske občine Studenec, Krško in Cerklje. Dezelna vlada kranjska prepoveduje tedaj vvoz prašičev brez izjeme iz stajerskih okrajev: Gradec, Voitaberg, Ptuj, Celje, Brezice.

(Cerkev sv. Jakoba v Ljubljani.) V sredo, dne 30. junija so začeli popravljati mestno župno cerkev sv. Jakoba v Ljubljani. Zjutraj ob 5 1/2 je bila sv. maša, h kateri so bili vabljeni farani in delavci, da bi prosili Boga blagoslova in varstva pri delu. — Lauski potres je razdelal oba stolpa, da so jih morali podreti do cerkvene strehe; precej je razpokana tudi stena proti trgu sv. Jakoba, tlasti pa je ono zidanje ob stranskem urodu, kjer drže stopnice na kore, hudo poškodovano; nekaj razpok je dobil tudi prezbiterij. — Za popravo sta izdelala načrte inženir Wanicki in arhitekt Jeblinger. Ponačrtu inženirja Wanickega bi cerkev ostala taka, kakoršna je bila pred potresom; kar se je podrlo, naj bi se pozidalo in povežalo. Arhitekt Jeblinger pa je namestu dveh starih stolpov v svojem načrtu narisal nov velik stolp ob stranskem urodu poleg zakristije; starih stolpov po njegovem načrtu ne bi več popravljali, ampak samo pročelje pri cerkvi slogu primerno okrasili. Stavbni odbor si je izbral Jeblingerjev načrt, posebno zato, ker bi morali po sodbi veščakov stara stolpa do temelja podreti in od tal znova zidati. Visoka vlada, ki je patron cerkvi, je tudi potrdila Jeblingerjev načrt. — Popravljanje bode stalo nad 40.000 gld. Vse delo je prevzel g. Tönnies, ki je pri minuendo dražbi ponudil najbolj ugodne pogoje. Po pogodbi mora letos izvršiti delo pri pročelju, zvezati prezbiterij in steno na južni strani, in stolp dozidati do strehe; prihodnjo pomlad bode stolp pokril, in zid ometal in slikal. Do srede julija l. 1897. mora biti vse končano. Bog daj srečo!

(Shod volilcev.) V nedeljo, dne 5. julija bo shod volilnev v Selcih nad Skofjo Loko, katerega skliče deželni poslanec g. A. Kalan, da poroča volilcem o deželnozbornem delovanju. Shod se vrši po popoldanski službi božji okoli 3. ure.

(Romanje v Lurd.) Na Dunaju (l. Annagasse Nr. 9) se je osnoval romarski odbor za pot v Lurd. Čas, kedaj odrtne vlak, še ni določen; treba pa se je za vdeležbo

oglasiti pri odboru na Dunaju vsaj do konca julija. Vožnja s hrano in stanovanjem se določa za III. razred na 125 gld., za II. razred 188 gld., za I. razred 140 gld. Obiskali bodo se neko drugo božjo pot (Paré i Moniál). Pot gre z Dunaja čez Tirole, v Zürich in Lion v Lurd; tu ostane štiri dni ter se vrne skozi Švico na Tirolsko. Vse podrobnosti se svoječasnno pismeno naznanijo vsem, ki se oglašé za vdeležbo.

(Ogrodje človeško) so našli pred nekaj dnevi pod stopnicami v klet Frisch-eve hiše na Marijinem trgu. — Oseba je bila blizo 1-6 metrov visoka in nad 40 let stara. Pozneje so izkopali še več okostij na istem mestu.

(Strašen potres) je bil na Japonskem. Porušil je mnogo mest in vasi. Morje je prestopilo bregove in poplavelo cele pokrajine. Ljudje so betali na gore. Nad 10.000 ljudij je mrtvih, na tisoče živine je poginilo.

(Največje posestvo na svetu) je v državi Louisiani v Severni Ameriki. Ta velika kmetija je 160 kilometrov dolga in 40 kilometrov široka. Na njej imajo 40.000 konj. Prideluje se na tem posestvu riž, sladkorni trs, bombaž, žito. Skoro vsa dela se opravljajo s parom. Tako imajo parne pluge, ki dvanajst hektarov preorjejo na dan. Železnica drži 58 kilometrov daleč preko tega posestva. 483 kilometrov je cest in kanalov na tem posestvu. Po kanalih vozijo parniki. To posestvo je lastnina francoskega sind kata.

(Draginja na mažarski razstavi v Budimpešti.) V hotelih se plača za sobo za jeden dan od 3—15 gld. Juha stane 50 kr., navadne ribe 2 gl., suho meso 1 gl. vredno 15 kr., kumare 1 gld. 20 kr., retkvice z maslom 50 kr., kisa kumara 50 kr., pišek 3 gld., dva raka 1 gld. 50 kr., zelen fižol 1 gld., dve jajci 60 kr. itd. Tako je po hotelih. V razstavi sami: račja juha in druge 1 gld., goveja pečenka 5 gld., kapun 15 gld., pišek 7 gld., jabolko 2 gld., jagode 3 gld., kozarec pive 60 kr., steklenica vina 1 gld. 50 kr. Mnogo tujcev, ki so prišli v Pešto, je odpotovalo v par dnevih, ker jim je zmanjkalo denarja.

(V zakoniki jarem obsojen.) Na Angleškem sta se pred kratkim lep mladenič in zalo dekle pravdala za veliko posestvo. Pravda je bila zelo zamotana. Modremu sodniku je prišla dobra misel. „Jaz mislim“ — je rekel — „da se pravda prav lahko hitro konča. Tožnik je pošten mladenič, in zatoženka mlado dekle. Najbolje je, da se vzameta in skupaj živita na lepem posestvu.“ Navzočim advokatom, ki so upali na dober zaslužek, so se nosovi porobili, kajti mladenič ni rekel „ne“ in tudi dekle ni ugovarjalo. Salomonova sodba se je glasila: Posestvo je tožnikovo, ako zatoženka v dveh mesecih — vzame.

(Svarilo.) „Oh, gospod župnik, ko bi vendar svoj denar mogel v večnost vzeti“, rekel je star pa bogat škopuh na smrtni postelji. „Očka nikar“, odgovoril je mirno duhovnik, „v peklu se bo stopil“.

(Iz vojaške šole.) Stotnik: „Ko bi bili vi na prednji vrstici, in sovražnik meri na vas, — kaj bote storili?“ Novinec: „Prosim, če bode dobro zadel, se bom prekucnil.“

(Otrok:) „Dragi striček, povejte mi vendar, koliko mačkov imate že doma?“ Stric: „Kako si neki prišel do tega neumnega vprašanja?“ Otrok: „Ata so véteraj mami pravili, da vsaki večer prinesete „mačka“ domu“.

(Skrb za zdravje.) Kmet pride ob dveh čez polnoči po zdravnika: „Gospod doktor, prosim, vstanite naglo, moji zeni je slabo. Odpeljete se takoj lahko.“ Zdravnik: „Jeli se tako mudi?“ „I no, po dnevu moji konji nimajo časa!“

(Dobro zdravilo.) V N. gori so letošnjo pomlad okopavali trto. Ker je vina zmanjkalo, kupil je gospodar kopačem žganja, katerega se je jeden izmed njih tako naskal, da je obležal. Njegov tovariš vzame vrh, ga priveže za nogo, mejo okoli njega pa zažge. Pijanček se kmalo zbudi, skoči kvišku, toda, ker je bil privezan, pade nazaj. Zopet skoči in zopet pade. Ves prestrašen začne vpiti: „Hudič me ima privezanega! Ako je še kakošen kristjan blizo, reši me ter se usmili moje uboge duše!“ — Zgodilo se je — toda od tistega trenutka naš znanec ni več pokusil žganja, boječ se, da ga enkrat peklensček res ne vzame.

Prilohnja številka „DOMOLJUBA“ izide dné 16. julija 1896 zvečer.

Loterijske srečke.

Dunaj, 27. junija:	56	31.	58.	47.	69
Gradec, 27. junija:	51.	89.	30	73.	35.
Linc, 30. junija:	2	11	41.	48	18.
Trst, 20. junija:	3	49.	22,	11.	46

Tržne cene v Ljubljani.

1. julija.

	gl. kr.		gl. kr.
Pšenica m. st. . . .	7 80	Špeh, povojen, kgr.	— 68
Rež, „ „	7 —	Surovo maslo, „	— 72
Ječmen, „ „	6 —	Jajce, jedno	— 2 ^a
Oves, „ „	7 —	Mleko, liter	— 10
Ajda, „ „	7 80	Goveje meso kgr.	— 64
Proso, „ „	6 60	Telečje „ „	— 60
Koruz, „ „	5 50	Svinjsko „ „	— 70
Krompir, „ „	2 85	Koštrunovo „ „ . . .	— 38
Leča hktl.	12 —	Pišanec	— 50
Grah, „ „	12 —	Golob	— 20
Fižol, „ „	10 —	Seno, 100 kgr. . . .	1 96
Maslo kgr.	— 90	Slama, „ „	2 14
Mast, „ „	— 70	Drva trda, 4 kub. mtr.	6 —
Špeh, svež „ „	— 62	„ mehka	4 60

Pri nizki ceni.

63 3 Največja zaloga potrebščin za

krojače in šivilje

in najmanj za 20% ceneje kot drugod pri

Ign. Žarglju v Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 8.

Pri nizki ceni.

Pri nizki ceni.

Pri nizki ceni.

Ta domača zdravila dobijo se najceneje po pošti; so mnogo let izkušena, z dobrim vspehom rabljena, narejena po originalnem navodilu dr. pl. Trnkóczy-a, oblastnijsko potrjena. Vsako zdravilo ima postavno varstveno znamko, je najboljše kalovosti, vedno sveže in priznano s tisoči zahvalnih pisem. Posebno so

GIS DER SCHUTZMARKE



Marijane Celje.

Kapljice za želodec

krepujoče, sliz raztvorjajoče, odpenjajoče, čustujoče in slast vzbujajoče.

1 steklenica 20 kr., 6 steklenic 1 gl., 3 tucate 4 gl. 50 kr.

Dr. pl. Trnkóczy-a
odvajalne (čistilne) kroglice.

1 katijska 21 kr., 1 zaritek 1 gl. 5 kr., 5 zaritkov 4 gl. 75 kr.



Najtoplejšega priporočila vreden je tudi kemično čisti, higijenični, dijetetični želodčni likör

Marija lurski
želodčni grenčec

Steklenica 50 kr.,
6 steklenic 2 gl. 50 kr.

Temu izbornemu želodčnemu grenčecu gre prednost pred mnogimi drugimi enakimi sredstvi, ker osvježuje, odvrta, je jako ugajajoč, krepujoč, okus pospešujoč, skratka najboljši, preizkušeno in z mnogimi zahvalnimi pismi priznano sredstvo.

Vsa našletá, sploh vsa zdravilna sredstva razpošiljajo na vse strani z vsakdanjo obratno pošto 68 (12-1)

lekarna Trnkóczy v Ljubljani
pri rotoržu poleg mestne hranilnice.

Učenca

za prodajalnico z mešaním blagom, 13 do 15 let starega, lepega obnašanja, čistega zdravja, z dobrimi sprejmi, poštenih starišev, sprejme takoj pod navadnimi pogoji

Valentin Treven,
trgovec v Idriji.

71 1-1

Margarine

Jedilna maščoba 100 kg à gl. 40
pekarska maščoba 100 , a , 50
v dežah po 5, 25, 40 in 80 kg
razpošilja iz Celovca proti takojšnji plači v najboljši kakovosti

Friderik Morre

77 2-1 v Celovcu.

Vrata

75 1

— mostera

še prav dobro ohranjena, z enostrano odpero in oboji so takoj na prodaj v župnišču v Želimljah.

Dva krojaška pomočnika

takoj v delo sprejme 73 1

Jožef Sterniša

kroj. mojster v Svibnem
p. Rače pri Zidanem Mostu.

Učenca

vsprejem za svojo kleparsko obrt. 68 2

Hans Jainschigg

v Ljubljani
Gradišče št. 16.

Zgubil je

neki moš 24. junija dopoldne nekaj denarja v Gradišči v Ljubljani. Kdor je našel, je prošen, naj odda pri mestni gosposki na rotoržu v Ljubljani. 72 1-1

Takoj sprejem dečka, ki bi se rad naučil 74 2-1

pekarske obrti

Alojzij Podgoršek
pekarski mojster v St. Mikhaelu nad Ljubnem (Leoben).



Kathreiner
KAVINSKA SLADNA KAVA

je kot
primes k bobovi kavi
edino zdrava
kavina pijača.

Dobi se posevd, pol kile za 25 kr.

Svarilo! Zaradi nedretnih ponarejenih izdelkov je treba paziti na izvorne zavojke z imenom:

Kathreiner

IX. zvezek: POVESTI

Andrej Kalan

izšel je ravnokar ter se dobiva komad 20 kr., po pošti 23 kr. v Katoliški Bukvarni in Tiskarni v Ljubljani. Tudi III., IV., V., VI., VII. in VIII. zvezek so še v zalogi.

Jakob

Kobilca

naznanjam p. n. občinstvu, da preselim z dném 20 maja t. l.

— svojo prodajalnico dežnikov in solnčnikov —

iz Špitalskih ulic

na Mestni trg št. 23.

P. n. občinstvu se zahvaljujem za dosedanja obisk in zagotavljam, da bodem slavnoistemu, kakor dosedaj v preteklih 35 letih, vedno s poštenim in cenim blagom postrgel. 62 3-3

Tretji pomnoženi natis.

Slovenska kuharica

ali

navod okusno kuhati navadna in imenitna jedila.

Spisala in na svitlo dala
Magdalena Pleiweis.

V Ljubljani 1890. — Založil Henrik Ničman.
320 strani 8° z dvojnatis kazalom: 1. Navadno kazalo. — 2. Jedila po abecedi.

Velja vezana gl. 1-80, s pošto 10 kr. več.

Proti vplačilu tega zneska pošljemo poštne prosto.

Ta kuharska knjiga je po vseh slovenskih krajih dokaj razširjena in je povsod zelo priljubljena.

'Kuharica' je po vseh mestih, kakor po deželi praktična pomoč v vsaki hiši.

Posebno opozorimo na določitev v jedilnih listih na primer o zlati maši, ob umeščeni (inštalaciji), o postnih dneh in mnogih drugih prilikah.

K temu tretjemu pomnoženemu natisu je kazalo po abecednem redu priloženo, da se vsako jedilo hitro poišče.

Bogata vsebina „Slovenske Kuharice“ dá navod k pripravljanju za navadna in imenitna jedila. V naročbo se priporoča 61 3-3

Katoliška bukvarna
v Ljubljani, Stolni trg št. 8.



IVAN SCHINDLER

Iskalec in izumitelj strojev in orodij

Iskalec in izumitelj strojev in orodij za kmetijsko rabo in za obrtne dejavnosti. Strojeve spise in orodja vseh vrst za kmetijske obrtniške in domače namene.

Kataloge v slovenski in nemški jeziki (po naročilu).

Popravila za stroje in orodja in za vse druge stroje in orodja.

Iskalec in izumitelj strojev in orodij za kmetijsko rabo in za obrtne dejavnosti.

Iskalec in izumitelj strojev in orodij za kmetijsko rabo in za obrtne dejavnosti.

Iskalec in izumitelj strojev in orodij za kmetijsko rabo in za obrtne dejavnosti.

Iskalec in izumitelj strojev in orodij za kmetijsko rabo in za obrtne dejavnosti.

Iskalec in izumitelj strojev in orodij za kmetijsko rabo in za obrtne dejavnosti.

Iskalec in izumitelj strojev in orodij za kmetijsko rabo in za obrtne dejavnosti.

Iskalec in izumitelj strojev in orodij za kmetijsko rabo in za obrtne dejavnosti.

315 Predmeti in potrebščine za kavarne, sladničarne, krčmarje, sedlarje. Patentsporabizgalke patent Schindler.

Liniment. Capsici comp.

18-14 z lekarnarstva Richter-jeve v Pragi 296

priznato izvrstno bolečine olajšujoče mazilo je dobilo posodica po 40 kr., 70 kr. in 1 gid. v vseh lekarnah. Zahteva naj se to sploh priljubljeno domače zdravilo kar kratko kot 726 70-59

Richter-jev liniment s 'sidro'

ter sprejme iz previdnosti le v steklenicah z znano varstveno marko „sidro“ kot pristno.

Richter-jeva lekarna
pri slatem levu v Pragi.



Na Najvišje povelje Nj. c. in kr. apostolskega veličanstva. Bogato oskrbljena, po c. kr. ravnateljstvu loterijskih dohodkov zajamčena 42 6-6

XVIII. državna loterija

za skupne vojaške dobrodelne namene.

3135 dobitkov v skupnem znesku 170.000 gid. in sicer: 1 glavni dobitok s 60.000 gid. z dvema preddobitkoma in dvema podobitkoma à 500 gid., 1 glavni dobitok s 30.000 gid., z 1 preddobitkom in 1 podobitkom po 250 gid., 2 dobitka po 10.000 gid., 10 dobitkov po 1000 gid., 15 dobitkov po 500 gid., 100 dobitkov po 100 gid., naposled serijski dobitki v skupnem znesku 30.000 gid. — Zrebanje se bo vršilo nepreklicno dan 25. junija 1896. — Srečka stane 2 gid. avstr. velj.

Podrobnejša določila ima igralni načrt, ki se dobiva brezplačno s srečkami pri oddelku za državne loterije Dunaj, I., Riemergasse 7. II. Stock. im J. Koberhofs, kakor tudi po mnogih prodajalnicah. — Srečke se pošiljajo poštne prosto.

Na Dunaju, v marcu 1896. 37 6-6

C. kr. ravnateljstva loterijskih dohodkov,
oddelek državne loterije.

Posestvo na prodaj.

V vasi Obolno, sodni okraj Zatičina na Dolenskem, je posestvo s hiš. št. 3, obstoječe iz 34 oravov 916 sešnjev njiv, lepe senožeti in gozdvov, ter z vsem dobro ohranjenim poslopjem iz proste roke po prav niski ceni na prodaj. — Plaćuje se lahko tudi v obrokih. — Njive so z 28 merniki orsa obsejane. 69 2-2
Natančneje pové Josip Belč, davčni eksekutor v Zatičini.

Herbabny-jev podfosfornasto-kisli apneno-železni sirup

Ta 26 let s največjim uspehom rabljeni, prsni sirup rastaplja sleg, upokojuje kašelj, pomanjšuje pôt, daje slast do jedi, pospešuje prebaviljanje in redilnost, telo jači in krepi. Železo, ki je v sirupu v lahko si prisvajajoči obliki, je jako koristno za narejanje krvi, rastopljive fosforno-apnene soli, ki so v njeni, pa posebno pri slabotnih otrocih pospešujejo narejanje kostij.

Cena steklenice je 1 gid. 25 kr., po pošti 20 kr. več
za zaviljanje. 299 20-14



Svarilo! Svarimo pred ponaredbami, ki se pojavljajo pod enakimi ali podobnimi imi in, a so vendar posvoji sestavi in svojem učinku popolnoma različne od našega originalnega 26 let obstoječega podfosfornasto kislega apneno-železnega sirupa. Zahteva na te torej vselej izrečno Herbabny-jev apneno-železni sirup. Pazí naj se tudi na to, da je zraven stoječa eblastveno protokolirana varstvena znamka na vsaki steklenici in prosimo, ne dajte se zapeljati niti s nižjo ceno, niti s družimi pretvezami, da bi kupili kake ponaredbe! 27 20-20

Dunaj, lekarna „zur Barmherzigkeit“
VIII, Kaiserstrasse 78 in 75.
Zaloga tudi skoro v vseh lekarnah.



Štupa za prašiče

ali in
svinjski redilni
hranilni prašek.



Najboljše varstveno in dijetetično
sredstvo za prašiče.

1 zavoj 25 kr., 6 zavojev 1 gid.

Priporočila, prodaja in vsak dan s prvo pošto razpošilja

lekarna Trnkóczy

76 1 v Ljubljani, 463 10-2
pri rotovžu, zraven mestne hranilnice.

Nj. svetost papež Leo XIII.

sporočili so po svojem zdravniku prof. dr. Lappont-ju g lekarnarju G. Piccoltju v Ljubljani prisrčno zahvalo za doposlane Jim stekleničice (22-11)

Tinkture za želodec

Imenovani zdravnik ter tudi mnogi drugi sloviti profesorji in doktorji zapisujejo bolečim Piccoltjevo želodčno tinkturo, katera krepla želodec, povečuje slast, pospešuje prebavljenje in telesno odprtje.

Naročila vsprejema proti povzetju in točno izvršuje G. Piccolt lekarnar pri „Angelu“ v Ljubljani na Dunajski cesti.



Cena jedni steklenici 10 kr.

Kdor hoče kaj kupiti blaga za obleke, bodisi sukno, cajg ali ženske obleke, narejene srajce (Jägerhemden), kravate itd., potem kavo, sladkor, riž (rajž), olje jedilno in namizno, moko in sploh vse v špecerijo spada oče reči, kakor tudi železino: lopate, krampe, sekire, teske za pluge, lemeže za lesene in železne pluge, žage, verige, žico (drat), kovanje za vrata, okna itd.; ako ima kdo za prodati stari mesing, kufer, cinasto posodo, svinc, jajca konoplje, kimele in se druge reči, naj se oglasi pri

»• Küssel & Končan •«

v Novem mestu pri okrožnem sodišču v gospej Bervarjevi hiši ali pa pri filijali (podružnici) 65 3-2 v Šmilcu.

Postrežba poštena, dobro blago,
nizke cene.

Posebno se zdaj priporoča, da posestniki travnikov dajo kimele pobirati ker se za mali trud lahko veliko zaslužijo.

Največji izbor.

